

НАЙ-ДОБРИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ В БЪЛГАРИЯ

Тенденции 2019

ПО-МАЛКО СТУДЕНТИ

2014 г. 268 562

2018 г. 229 656

2019 г. 223 902

Топ 5 на направленията по най-много студенти

	2019 г.	2013 г.
% Икономика	37 909 ↓	60 535
Администрация и управление	16 584 ↓	27 663
Педагогика	14 864 ↑	11 269
Медицина	11 737 ↑	6004
Право	9389 ↓	11475

ПО-ДОБРА РЕАЛИЗАЦИЯ

Среден осигурителен доход на младите висшисти

2014 г. 867 лв.

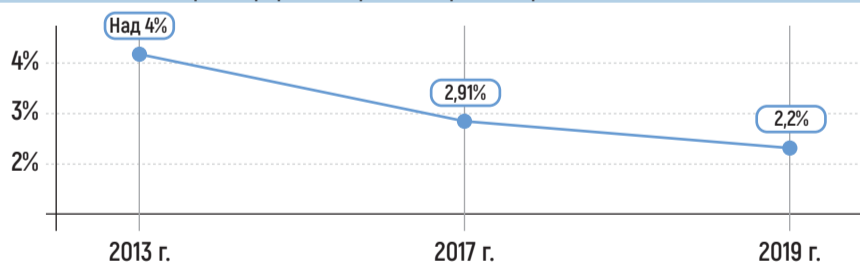

2018 г. 1151 лв.

2019 г. 1297 лв.

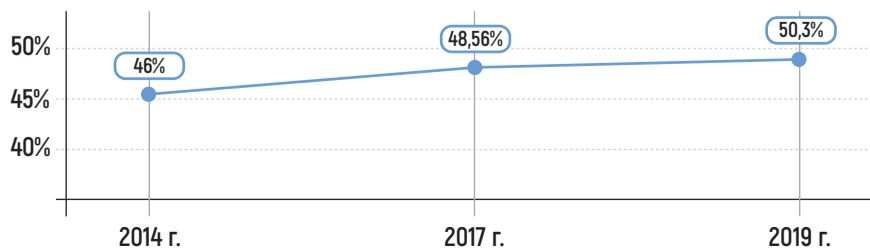
Дял на регистрирани безработни сред завършилите последните 6 г.

Дял на завършилите, които не се осигуряват в България

Дял на завършилите, които работят на позиция, изискваща висше образование

Министър Вълчев: Днешните деца ще сменят 9 професии

■ Позицията на министъра на образованието и науката за развитието на университетите на 50-а стр.

Къде учиш за икономист, администратор, IT, е важно - до 1200 лв. разлика в дохода после

През 2019 г. в университетите студентите са по-малко, реализацията на завършилите е по-добра, научните публикации са повече.

Това показва новото, девето, издание на Рейтинговата система на висшите училища в България, което бе представено вчера в Министерството на образованието и науката.

Рейтинговата система сравнява представянето на 51 висши училища в рамките на 52 професионални направления на основата на десетки показатели.

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е на първо място в 21 направления, Технически университет - София - в 6 направления, Медицински университет - София, в 4 направления. Водещи в по три направления са Американският университет, Химико-технологичен и металургичен университет - София, и Лесотехнически университет - София.

По-малко студенти

Студентите са с 6000 по-малко, отколкото през 2018 г., а в сравнение с 2014 г. са намалели с 45 000. Сега са 223 900.

40% от завършилите икономика и 95% - медицина, работят по специалността

Все повече остават да работят в България

За пръв път дипломантите висшисти, които се осигуряват в страната са над 80%. Преди 5 години са били 75%.

Делът на наетите висшисти, които през първите 5 г. след завършването си работят на позиция, за която се изисква висше образование, нараства до 50,3% от под 46% през 2014 г.

Само 36% от бакалаврите работят по специалността

При завършилите през последните 5 г. магистри през 2019 г. делът на тези, които работят на позиция, за която се изисква висше образование, е над 60%, докато при завършилите бакалаври е под 36%.

Учещите икономика са най-много, но само 40% от завършилите работят по специалността. Сред филолозите - също голямо професионално направление, процентът е 44.

Има направления, в

които е важно не само какво учиш, а и къде го учиш. Има големи различия в средните нива на доходи (достигат до 1200 лв.), безработица и приложение на придобитото висше образование в зависимост от завършеното висше училище дори в рамките на едно и също професионално направление. В много направления, сред които и едни от най-масовите - „Икономика“, „Администрация и управление“, „Информатика и компютърни науки“ - разликите по тези показатели между завършилите различните висши училища често достигат два пъти, а в някои случаи и повече. Значително по-малки разлики в данните за реализацията на завършилите в зависимост от конкретното висше училище се наблюдават в професионалните направления, подготвящи кадри основно за отбраната, образованието и здравеопазването.

Информацията е в интернет базиранията платформа <https://rsvu.mon.bg/>.

Най-високи доходи - с диплома по IT, медицина и инженерство

Дипломите по **информационни технологии, медицина и инженерните специалности** доминират в челото на класацията по облагаем доход на новите висшисти (виж вдясно).

Инженерните направления и сектора на високите технологии, както и добивната индустрия, са и с най-голямо увеличение на заплатите.

Интересен факт е, че само за година доходът на завършилите „Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми“ се е увеличил с цели 500 лв.

С 388 лева е увеличението на облагаемия доход за година сред завършилите „Информа-

С 500 лв. ръст на заплатата за година са новите висшисти с дипломи за добивната индустрия

тика и компютърни науки“ в Софийския университет.

Новите висшисти получават с 430 лв. повече от колегите си преди 5 г.

Средният осигурителен доход на завършилите достига до 1297 лв.

през 2019 г. при нива от 1151 лв. през миналата година и от едва 867 лева през 2014 г.

Делът на **регистрачните безработни** сред завършилите през последните 5 г. български висши училища спада до 2,2% през 2019 г., а през 2013-а е бил над 4%.

Най-ниска безработица (под 1%) и най-висока степен на приложение на придобитото висше образование (над 90%) за поредна година се наблюдават сред завършилите професионалните направления **Медицина, Фармация, Стоматология и Военно дело.**

Безработицата е най-висока сред завършилите социални дейности, психология и история.

Облагаем доход на завършилите

Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Информатика и компютърни науки	4193
Американски университет в България	Администрация и управление	3531
Нов български университет - София	Информатика и компютърни науки	3437
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Математика	3092
Технически университет - София	Комуникационна и компютърна техника	3048
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Машинно инженерство	2922
Бургаски свободен университет	Социални дейности	2871
Медицински университет - Пловдив	Обществено здраве	2776
Американски университет в България	Информатика и компютърни науки	2721
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Икономика	2607
Технически университет - София	Математика	2594
Американски университет в България	Икономика	2477
Нов български университет - София	Обществено здраве	2351
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми	2338
Медицински университет - София	Обществено здраве	2310
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Общо инженерство	2239
Висше училище по застраховане и финанси - София	Икономика	2223
Нов български университет - София	Комуникационна и компютърна техника	2217
Технически университет - София	Транспорт, корабоплаване и авиация	2182
Висше училище по мениджмънт	Администрация и управление	2137
Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	Информатика и компютърни науки	2129
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Електротехника, електроника и автоматика	2085
Нов български университет - София	Администрация и управление	2073
Технически университет - София	Общо инженерство	2018
Военна академия "Георги Стойков Раковски" - София	Военно дело	2001
Технически университет - София	Електротехника, електроника и автоматика	1987
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Администрация и управление	1948
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Металургия	1940
Медицински университет - София	Фармация	1928
Американски университет в България	Политически науки	1907
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Физически науки	1900
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Електротехника, електроника и автоматика	1894
Нов български университет - София	Икономика	1888
Технически университет - София	Администрация и управление	1887
Нов български университет - София	Право	1877
Технически университет - Варна	Комуникационна и компютърна техника	1872
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Информатика и компютърни науки	1858
Технически университет - София	Енергетика	1855
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Политически науки	1850
Американски университет в България	Обществени комуникации и информационни науки	1849
Университет за национално и световно стопанство - София	Икономика	1843
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Транспорт, корабоплаване и авиация	1840
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Обществено здраве	1815
Национален военен университет	Транспорт, корабоплаване и авиация	1787
"Васил Левски" - Велико Търново	Обществено здраве	1780
Медицински университет	Обществено здраве	1774
"Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	Администрация и управление	1774
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Администрация и управление	1774
Нов български университет - София	Политически науки	1766
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Комуникационна и компютърна техника	1766
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Комуникационна и компютърна техника	1758
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Администрация и управление	1756
Висше училище по мениджмънт	Икономика	1754
Технически университет - София	Машинно инженерство	1748
Университет за национално и световно стопанство - София	Администрация и управление	1735
Университет за национално и световно стопанство - София	Политически науки	1718
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Биотехнологии	1699
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Информатика и компютърни науки	1697
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Психология	1694
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Електротехника, електроника и автоматика	1689
Военна академия "Георги Стойков Раковски" - София	Национална сигурност	1660
Медицински университет - Плевен	Обществено здраве	1624
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Материали и материалознание	1594
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Общо инженерство	1591
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Информатика и компютърни науки	1586
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Електротехника, електроника и автоматика	1585
Икономически университет - Варна	Информатика и компютърни науки	1584
Технически университет - Габрово	Машинно инженерство	1583
Технически университет - Габрово	Електротехника, електроника и автоматика	1579
Бургаски свободен университет	Информатика и компютърни науки	1577
Висше училище по телекомуникации и пощи	Комуникационна и компютърна техника	1564
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Науки за земята	1549
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	Архитектура, строителство и геодезия	1542
Нов български университет - София	Социални дейности	1541
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Общо инженерство	1531
Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	Електротехника, електроника и автоматика	1520
Медицински университет	Медицина	1520
"Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	Медицина	1512
Медицински университет - Пловдив	Медицина	1498
Медицински университет - София	Медицина	1498
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Машинно инженерство	1497
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Химични технологии	1496
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Филология	1495
Нов български университет - София	Социология, антропология и науки за културата	1495
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Архитектура, строителство и геодезия	1493
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Социология, антропология и науки за културата	1493
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Комуникационна и компютърна техника	1489
Бургаски свободен университет	Комуникационна и компютърна техника	1489
Нов български университет - София	Филология	1486
Висше училище по сигурност и икономика	Икономика	1480
Медицински университет - Пловдив	Фармация	1477
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Електротехника, електроника и автоматика	1476
Технически университет - Варна	Електротехника, електроника и автоматика	1460
Нов български университет - София	Обществени комуникации и информационни науки	1457
Колеж по мениджмънт, търговия и маркетинг - София	Икономика	1454
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Химични науки	1452
Академия на Министерството на вътрешните работи - София	Администрация и управление	1450
Международно висше бизнес училище - Ботевград	Администрация и управление	1441
Технически университет - Габрово	Материали и материалознание	1439
Академия на Министерството на вътрешните работи - София	Национална сигурност	1436
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Биотехнологии	1435
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Общо инженерство	1433
Медицински университет - Плевен	Медицина	1432

**ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И
МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ**

**АКАДЕМИЗЪМ, ТРАДИЦИИ, ПРОФЕСИОНАЛНА
РЕАЛИЗАЦИЯ!**

www.uctm.edu

66 ГОДИНИ

**Водещ университет в инженерното химикотехнологично
и металургично обучение в България с утвърдени
академични традиции**

**В РЕЙТИНГА НА ВИШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ ЗА 2018 г
университетът е класиран отново по професионални направления:**

на първо място

- материали и материалознание
- металургия
- химични технологии

на второ място

- биотехнологии
- електротехника, електроника и автоматика
- общо инженерство

фото инж. Е. Дишовска

**Университетът предлага обучение в редовна и задочна форма,
държавна поръчка и платено обучение по:**

на химията с любов

фото инж. Е. Дишовска

- ❖ 25 бакалавърски специалности
- ❖ 42 магистърски специалности
- ❖ 52 докторски специалности
- ❖ с европейско дипломно приложение съвместни дипломи с европейски технически университети
- ❖ обучение на немски, английски и френски език в някои специалности
- ❖ обмен по международни образователни програми ERASMUS+, AUF, DAAD, COST, CEEPUS

**За учебната 2020/2021 година ХТМУ открива нови
бакалавърски специалности в иновативни области:
парфюмерия и козметика, чиста енергия,
дигитални технологии, биопроductово инженерство,
инженерна информатика и др.**

За контакти: София, 1756, бул. „Св. Климент Охридски“ № 8
02/8163135, 8163109, 8163110, e-mail:umo@uctm.edu, rectorat@uctm.edu
За допълнителна информация www.uctm.edu

(Продължава на 22-а стр.)

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“

ОСНОВАН 1888 Г.

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ • СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ •

119 БАКАЛАВЪРСКИ ПРОГРАМИ

550 МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ

200 АКРЕДИТИРАНИ ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ

ПЪРВО МЯСТО В 21 ПРОФЕСИОНАЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ В
РЕЙТИНГОВАТА СИСТЕМА НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ 2019

НАЙ-ВИСОК ИНДЕКС НА ЦИТИРУЕМОСТ НА НАУЧНИТЕ
ПУБЛИКАЦИИ СРЕД УНИВЕРСИТЕТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

131 ГОДИНИ ТРАДИЦИЯ ДА БЪДЕШ ПЪРВИ

(Продължение от 20-а стр.)

Бургаски свободен университет	Електротехника, електроника и автоматика	1429	Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	Комуникационна и компютърна техника	1188
Нов български университет - София	Теория на изкуствата	1429	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Биологически науки	1187
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Информатика и компютърни науки	1426	Висше училище по телекомуникации и пощи	Администрация и управление	1187
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Архитектура, строителство и геодезия	1426	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Право	1185
Университет за национално и световно стопанство - София	Право	1414	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Теория и управление на образованието	1185
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Медицина	1413	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Теория и управление на образованието	1175
Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	Национална сигурност	1409	Висше военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" - Варна	Транспорт, корабоплаване и авиация	1175
Технически университет - Габрово	Общо инженерство	1406	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Социални дейности	1168
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Енергетика	1403	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Администрация и управление	1167
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Туризм	1391	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Религия и теология	1167
Технически университет - Варна	Енергетика	1390	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Педагогика на обучението по ...	1166
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Машинно инженерство	1384	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Комуникационна и компютърна техника	1166
Технически университет - Габрово	Комуникационна и компютърна техника	1382	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Икономика	1163
Университет по архитектура, строителство и геодезия - София	Архитектура, строителство и геодезия	1379	Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Машинно инженерство	1160
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	Икономика	1378	Висше училище по сигурност и икономика	Администрация и управление	1160
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Обществени комуникации и информационни науки	1378	Национална спортна академия "Васил Левски" - София	Спорт	1158
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Комуникационна и компютърна техника	1376	Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив	Администрация и управление	1157
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Право	1374	Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Икономика	1151
Нов български университет - София	Национална сигурност	1365	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Педагогика	1149
Висше военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" - Варна	Военно дело	1364	Висше училище по сигурност и икономика	Национална сигурност	1146
Нов български университет - София	Архитектура, строителство и геодезия	1363	Лесотехнически университет - София	Науки за земята	1145
Тракийски университет - Стара Загора	Медицина	1361	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Право	1144
Лесотехнически университет - София	Администрация и управление	1350	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Администрация и управление	1136
Нов български университет - София	История и археология	1347	Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Комуникационна и компютърна техника	1136
Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	Обществени комуникации и информационни науки	1346	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	История и археология	1134
Нов български университет - София	Психология	1341	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Общо инженерство	1130
Академия на Министерството на вътрешните работи - София	Архитектура, строителство и геодезия	1335	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Администрация и управление	1127
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Физически науки	1333	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Комуникационна и компютърна техника	1126
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Философия	1333	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Физически науки	1123
Университет за национално и световно стопанство - София	Социология, антропология и науки за културата	1325	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Информатика и компютърни науки	1122
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Химични технологии	1322	Университет по хранителни технологии - Пловдив	Биотехнологии	1120
Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	Военно дело	1322	Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Психология	1117
Нов български университет - София	Театрално и филмово изкуство	1316	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Теория и управление на образованието	1115
Аграрен университет - Пловдив	Растителна защита	1316	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Психология	1114
Нов български университет - София	Туризм	1309	Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Общо инженерство	1111
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Политически науки	1295	Университет по хранителни технологии - Пловдив	Хранителни технологии	1110
Тракийски университет - Стара Загора	Електротехника, електроника и автоматика	1287	Технически университет - Варна	Транспорт, корабоплаване и авиация	1104
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Електротехника, електроника и автоматика	1285	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Политически науки	1102
Международно висше бизнес училище - Ботевград	Икономика	1283	Национална спортна академия "Васил Левски" - София	Педагогика на обучението по ...	1102
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Право	1281	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Химически науки	1102
Университет за национално и световно стопанство - София	Обществени комуникации и информационни науки	1280	Икономически университет - Варна	Икономика	1101
Нов български университет - София	Изобразително изкуство	1269	Стопанска академия "Димитър Ценов" - Свищов	Икономика	1101
Висше строително училище "Любен Каравелов" - София	Архитектура, строителство и геодезия	1264	Технически университет - Варна	Машинно инженерство	1097
Лесотехнически университет - София	Горско стопанство	1263	Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Право	1092
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	Биотехнологии	1260	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Здравни грижи	1091
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Науки за земята	1258	Технически университет - Габрово	Администрация и управление	1090
Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	Администрация и управление	1255	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Религия и теология	1088
Нов български университет - София	Науки за земята	1246	Европейско висше училище по икономика и мениджмънт	Администрация и управление	1086
Лесотехнически университет - София	Туризм	1242	Национална художествена академия - София	Изобразително изкуство	1081
Аграрен университет - Пловдив	Растениевъдство	1239	Международно висше бизнес училище - Ботевград	Туризм	1081
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Администрация и управление	1237	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Филология	1080
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Машинно инженерство	1234	Тракийски университет - Стара Загора	Растениевъдство	1079
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Информатика и компютърни науки	1230	Нов български университет - София	Музикално и танцово изкуство	1076
Нов български университет - София	Биологически науки	1228	Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Транспорт, корабоплаване и авиация	1075
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Теория и управление на образованието	1227	Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Политически науки	1072
Лесотехнически университет - София	Растителна защита	1219	Русенски университет "Ангел Кънчев"	Политически науки	1063
Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	Фармация	1212	Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	Национална сигурност	1063
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Туризм	1206	Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" - София	Театрално и филмово изкуство	1059
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Фармация	1203	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Химически науки	1053
Технически университет - Варна	Растениевъдство	1200	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Икономика	1049
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Икономика	1196	Стопанска академия "Димитър Ценов" - Свищов	Администрация и управление	1048
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Теория и управление на образованието	1195	Бургаски свободен университет	Администрация и управление	1046
Тракийски университет - Стара Загора	Енергетика	1194	Тракийски университет - Стара Загора	Обществено здраве	1045
Икономически университет - Варна	Администрация и управление	1193	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Растителна защита	1044
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Материали и материалознание	1191	Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	Стоматология	1044
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Материали и материалознание	1191			

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО СИГУРНОСТ И ИКОНОМИКА

ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ ПО СИГУРНОСТ И ИКОНОМИКА Е СРЕД ЛИДЕРИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ВУСИ е с отлични акредитационни оценки

Висшето училище по сигурност и икономика е сред най-престижните вузове в страната и подготвя висококвалифицирани експерти в три професионални направления – „Национална сигурност“, „Икономика“ и „Администрация и управление“. ВУСИ обучава студенти в образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“. Учебните програми са актуализирани и изцяло съобразявани с нормативите на МОН, както и с изискванията на работодателите. От учебната 2019/2020 г. ВУСИ **откри нови, перспективни специалности**, които са детайлно обсъдени с експерти по сигурността и представители на бизнеса. „Ръководството е убедено, че търсенето на дипломирани експерти от страна на частните компании и държавните институции ще бъде много голямо, защото знанията, които студентите придобиват в процеса на обучение, са ключови за бъдещата им кариера“, заяви ректорът на вуза проф. д.п.н. Георги Манолов. Висшето училище по сигурност и икономика **има отлична оценка и максимална, шестгодишна, институционална акредитация** от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА)

към Министерския съвет на Република България (Протокол № 16 от 8.06.2017 г.). ВУСИ получи пълен набор от отлични акредитационни оценки и на програмните акредитации на професионалните направления „Национална сигурност“, „Икономика“ и „Администрация и управление“. „Постигнахме изключителни резултати, които потвърдиха системната ни и задълбочена работа, както и далновидността на ръководството на вуза“, каза проф. Манолов. Той допълни, че отличните оценки до голяма степен се дължат и на **перфектната комуникация с представители на държавните институции и бизнеса**, които високо ценят кадрите на ВУСИ и веднага ги наемат на работа. На практика няма млади хора, които да не се реализират на пазара на труда, при това на ръководни позиции, а някои започват и собствен бизнес, подчерта проф. Манолов. Показателни са и заплатите, които взимат дипломираните студенти на вуза. Те са по-високи от средните за региона, като за направление „Икономика“ облагаемият доход на завършилите е над 1480 лв.; за направление „Национална сигурност“ надхвърля 1146 лв.; за направление „Администрация и управление“ е повече от 1160 лв.

Аграрен университет - Пловдив	Туризм	1039
Национална спортна академия "Васил Левски" - София	Обществено здраве	1036
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Психология	1034
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Философия	1032
Медицински университет - Плевен	Здравни грижи	1031
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Право	1027
Шуменски университет	Архитектура, строителство и геодезия	1027
"Епископ Константин Преславски"	Математика	1025
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Животновъдство	1025
Тракийски университет - Стара Загора	Филология	1020
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Филология	1020
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив	Теория на изкуствата	1019
Медицински университет - София	Здравни грижи	1019
Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	Общо инженерство	1018
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Театрално и филмово изкуство	1017
"Неофит Рилски" - Благоевград	Политически науки	1016
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Икономика	1015
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Икономика	1014
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив	Икономика	1012
Технически университет - Варна	Общо инженерство	1012
Шуменски университет	Комуникационна и компютърна техника	1012
"Епископ Константин Преславски"	Електротехника, електроника и автоматика	1009
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Икономика	1006
Аграрен университет - Пловдив	Икономика	1006
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Транспорт, корабоплаване и авиация	1004
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Общо инженерство	1002
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Администрация и управление	1001
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Химически науки	998
Лесотехнически университет - София	Растениевъдство	996
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Машинно инженерство	996
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Химични технологии	992
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Национална сигурност	991
Медицински университет - София	Стоматология	990
Бургаски свободен университет	Икономика	986
Шуменски университет	Икономика	986
"Епископ Константин Преславски"	Икономика	984
Европейско висше училище по икономика и мениджмънт	Туризм	980
Икономически университет - Варна	Туризм	980
Шуменски университет	Социални дейности	976
"Епископ Константин Преславски"	Социални дейности	976
Шуменски университет	Филология	976
"Епископ Константин Преславски"	Филология	976
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Обществени комуникации и информационни науки	975
Медицински университет - Пловдив	Здравни грижи	974

SMART VERSITY

MAKE A SMART CHOICE

SMART LEARNING

Неоспоримите успехи на Американския университет в България са резултат от неговите предимства, доказани във времето: академичните програми, англоезичното обучение, интердисциплинарния подход и на финала – получаването на две дипломи, от САЩ и България. Тези забележителни постижения намират свой обективен измерител в рейтинговата система на Министерство на образованието, в която за поредна година АУБ заема водещи позиции.

SMART COMMUNITY

Американският модел на образование поставя студента в центъра на своята ценностна система. Верен на тази философия, АУБ осигурява уникална академична среда с фокус върху индивидуалните потребности и цялостното развитие. Модерният кампус среща студенти от над 40 държави, а многобройните клубове дават възможност за развитие на таланти и изява.

SMART TOMORROW

След дипломирането 99,8% от завършилите АУБ започват работа или продължават обучението си в магистърски или докторски програми. Данните сочат също, че 65% от студентите на АУБ получават повече от две предложения за работа или потвърждение за прием за продължаващо обучение, от които да избират. В допълнение АУБ е №1 по професионална реализация според рейтинговата система на Министерството на образованието.

1
МАРТ

СРОК ЗА РАНЕН ПРИЕМ
И ПО-БЛАГОПРИЯТНА
ФИНАНСОВА
ПОМОЩ

Все повече искат да са **инженери, лекари и учители**

Пластовете се разместват

Има увеличение на студентите в професионалните направления, които дават дипломи с високо търсене на пазара на труда.

За последните 5 г. в 5 направления има увеличение на броя на студентите с около и над 30% - „Медицина“ (76%), „Военно дело“ (60%), „Стоматология“ (41%), „Педагогика“ (36%) и „Ветеринарна медицина“ (26%). Увеличават се и студентите в инженерните направления.

В 15 направления обаче спадът е с над 30%. Сред тях попадат и двете най-масови професионални направления - „Икономика“ и „Администрация и управление“.

Студентите по икономика намаляват

Учещите за IT - повече, отколкото за администратори

В двете направления, които обучават за IT - „Информатика и компютърни науки“ и „Коммуникационна и компютърна техника“ студентите вече са повече, отколкото във второто най-масово направление - Администрация и управление.

Повече научни публикации

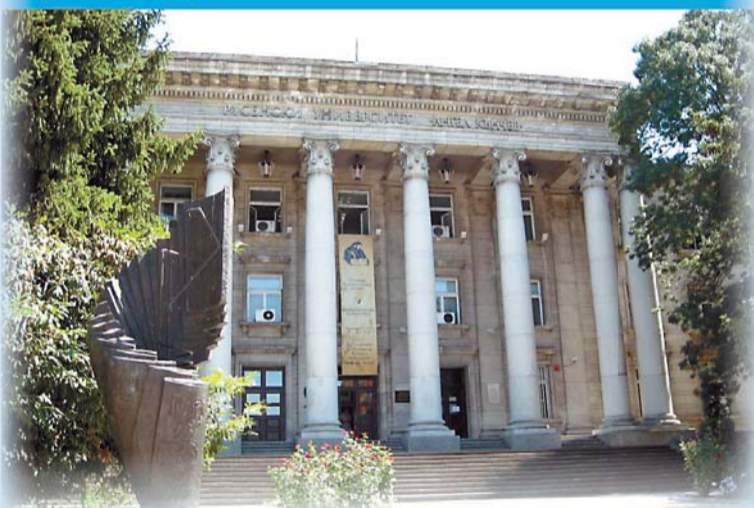
Подобрява се цитируемостта на научните публикации на българските висши училища.

Софийският университет, медицинските университети в София, Пловдив и Варна, както и ХТМУ са висшите училища в България с най-висок индекс на цитируемост на научните публикации в международните библиографски бази данни Scopus и Web of Science.

Дипломата върши работа само на 1 от 5, завършили туризъм

Едва 20,4% от завършилите Туризъм работят на позиции, изискваща висше образование или заемат длъжност по призвание. На другия полюс са дипломираните по Медицина, Стоматология и Фармация - там процентите са съответно 95,5, 91,8 и 91,4.

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“

- Русенският университет е сред десетте най-големи български университети;
- Акредитирано държавно висше училище с осем факултета и три филиала - в Разград, Силистра и Видин;
- Обучава повече от 8 000 студенти в 50 бакалавърски, над 80 магистърски специалности и в 50 докторски програми;
- Предлага обучение за получаване на двойни дипломи с университети във Франция и Китай;
- Има изградени партньорства по програма Еразъм+ със сключени над 550 двустранни споразумения с институции от 51 държави по целия свят

Русенски университет „Ангел Кънчев“ <http://www.uni-ruse.bg/>

7017 - Русе, ул. „Студентска“ № 8
Тел.: 082 888 465 (Ректорат)
E-mail: secretary@uni-ruse.bg

Сектор Прием нови студенти
Тел: 082 888 247, 082 841 624
e-mail: admission@uni-ruse.bg

Център за продължаващо обучение
Тел.: 082/888 567
e-mail: fpk@uni-ruse.bg

Център за кариерно развитие
Тел.: 082/ 888 425;
e-mail: kariera@uni-ruse.bg

Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Биологически науки	972
Тракийски университет - Стара Загора	Биологически науки	970
Бургаски свободен университет	Право	969
Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" - София	Музикално и танцово изкуство	969
Лесотехнически университет - София	Общо инженерство	969
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Психология	967
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Математика	962
Тракийски университет - Стара Загора	Педагогика	958
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Здравни грижи	958
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Национална сигурност	957
Колеж по туризъм - Благоевград	Администрация и управление	945
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Педагогика на обучението по ...	945
Национална спортна академия "Васил Левски" - София	Здравни грижи	944
Аграрен университет - Пловдив	Науки за земята	941
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Педагогика на обучението по ...	938
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	История и археология	934
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Педагогика	934
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Туризъм	932
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Педагогика	930
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Химически науки	929
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Национална сигурност	929
Тракийски университет - Стара Загора	Общо инженерство	925
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Филология	925
Аграрен университет - Пловдив	Общо инженерство	925
Аграрен университет - Пловдив	Животновъдство	924
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Туризъм	923
Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	Здравни грижи	922
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Педагогика на обучението по ...	918
Университет по хранителни технологии - Пловдив	Икономика	913
Тракийски университет - Стара Загора	Машинно инженерство	910
Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" - София	Педагогика на обучението по ...	910
Тракийски университет - Стара Загора	Икономика	910
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Педагогика	908
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Педагогика	907
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Здравни грижи	905
Аграрен университет - Пловдив	Администрация и управление	902
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	История и археология	897
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Икономика	895
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Биотехнологии	893
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Туризъм	889
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Социология, антропология и науки за културата	887
Тракийски университет - Стара Загора	Ветеринарна медицина	884
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Педагогика	883
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Педагогика на обучението по ...	882
Бургаски свободен университет	Психология	874
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Социология, антропология и науки за културата	872
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Хранителни технологии	872
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Социални дейности	871
Лесотехнически университет - София	Ветеринарна медицина	871
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Социални дейности	868
Тракийски университет - Стара Загора	Социални дейности	862
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Обществени комуникации и информационни науки	862
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	История и археология	859
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Педагогика	858
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Педагогика на обучението по ...	857
Бургаски свободен университет	Обществени комуникации и информационни науки	856
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	История и археология	853
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Социология, антропология и науки за културата	852
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Изобразително изкуство	843
Технически университет - Варна	Социални дейности	840
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Биотехнологии	839
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Туризъм	839
Технически университет - Габрово	Икономика	837
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Педагогика на обучението по ...	830
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Изобразително изкуство	829
Висше училище по мениджмънт	Туризъм	825
Русенски университет "Ангел Кънчев"	Обществено здраве	820
Колеж по туризъм - Благоевград	Туризъм	817
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Науки за земята	814
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	Обществено здраве	812
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Науки за земята	811
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Философия	801
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив	Музикално и танцово изкуство	797
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Социални дейности	795
Тракийски университет - Стара Загора	Здравни грижи	793
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Религия и теология	793
Технически университет - София	Хранителни технологии	790
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Обществени комуникации и информационни науки	789
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Философия	788
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив	Изобразително изкуство	785
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Биологически науки	785
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	Музикално и танцово изкуство	784
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив	Педагогика на обучението по ...	782
Тракийски университет - Стара Загора	Хранителни технологии	777
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	Филология	776
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	Туризъм	773
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Социални дейности	770
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Физически науки	767
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Машинно инженерство	766
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Обществено здраве	765
Театрален колеж "Любен Гройс" - София	Театрално и филмово изкуство	764
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	Религия и теология	761
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Музикално и танцово изкуство	739
Медицински университет - Пловдив	Стоматология	735
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	Изобразително изкуство	734
Технически университет - Габрово	Социални дейности	722
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Театрално и филмово изкуство	715
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	Музикално и танцово изкуство	690
Медицински университет - Плевен	Социални дейности	677

THE FUTURE NEEDS LEADERS
THE FUTURE NEEDS
YOU

Магистърската програма на SDA Bocconi и Американския университет – трамплин към успеха

Едно от водещите бизнес училища в света - SDA Bocconi, в партньорство с Американския университет в България за трета поредна година предлага магистърска програма в София. Завършилите я получават паралелно две дипломи - от SDA Bocconi и от АУБ, които са признати и в Европа, и в САЩ.

Топ професионалисти от България и региона вече избраха магистърска програма за ръководни кадри „Финанси, банково дело и управление на недвижими имоти.“

Защо е избран да се запише в програмата споделя Венцислав Огнянов, генерален директор на CCC Shoes за България: „В кариерния път, по който съм се насочил, е почти задължително човек да притежава диплома подобна на тази, която ще се издаде съвместно от SDA Bocconi

и Американския университет в България. Причините, поради които избрах програмата, са много високият рейтинг на двата университета и това, че комбинацията като тази програма няма почти никъде в света.“

За Светослава Станкова от „Астра Биоплант“ това е събъдната мечта: „Цялото преживяване е едно-временно много вълнуващо и голямо предизвикателство. Преподавателите са на изключително високо ниво, комуникативни, достъпни. Практиката, заедно със знанията, които получавам в програмата, биха помогнали за страховто лично развитие, особено когато говорим за една жена в съвременния свят.“

Финансистът Адриян Стаменов разказва за своите впечатления:

„Програмата наистина е на най-високо ниво. Лекторите, които идват при нас, са добре познати в Италия и в Европа големи професионалисти. Най-ползното за мен е, че обучението е с практическа насоченост, защото ни преподават хора, които имат опит и дават примери с реални бизнес казуси.“

Програмата „Финанси, банково дело и управление на недвижими имоти“ се провежда в Центъра за образование и култура „Илиев“ на АУБ в Студентски град.

Програмата на италианското топ бизнес училище у нас привлича студенти от цяла Източна Европа с добре структуриран подбор на курсове, специално адаптиран към пазарите в региона.

Участниците в нея получават знания от преподаватели-експерти на SDA Bocconi и АУБ. Обучението е на английски език и се състои от 16 модула, като интерактивните курсове целят да свържат теорията с практиката. Програмата предоставя знания, които разглеждат финансите, банково дело и управлението на недвижими имоти в тяхната взаимосвързаност и комплексност.

Студентите се подготвят да намират високоефективни решения за модерните предизвикателства във финансите, банково дело и управлението на недвижими имоти, както на оперативно, така и на стратегическо ниво.

Магистърската програма се фокусира на ефикасно съчетание между теоретична подготовка и практически умения, критично и аналитично мислене, капацитет за разрешаване на проблеми. Местата за бъдещите магистри са ограничени, като инвес-

За „Бокони“ (SDA Bocconi)

Мисията на „Бокони“ е да допринесе за развитието на личности и организации чрез създаването и разпространението на иновативно управленско познание.

SDA Bocconi е училище по мениджмънт, базирано в Милано, което развива и споделя знание от 1971 г. насам. Визията на висшето училище да променя живота към по-добро чрез знание и въображение е основополагаща за програмите, които се предлагат: отворени и специализирани обучения за ръководни кадри, MBA и магистърски програми, приложни изследвания, които да помагат на личности, компании, институции и икономически системи в процес на пазарна глобализация и бизнес развитие.

Executive Master in Finance, Banking & Real Estate

A Joint Venture Program

SDA Bocconi
School of Management

За Американския университет в България (АУБ)

Мисията на университета е да обучава студенти с изключителен потенциал в една общност, чиито ценности са: най-високо академично ниво, национално и етническо разнообразие и взаимно уважение, както и да ги подготви за демократично и етично лидерство, за да служат на своя регион и на света.

АУБ е създаден през 1991 г. с цел да образова граждани, способни да посрещнат предизвикателствата на прехода в Югоизточна Европа и да изградят общества, формирани върху принципите за демокрация, частна стопанска инициатива, гражданска отговорност и толерантност към различните култури.

АУБ е акредитиран в САЩ и в България и предлага образование в американския стил, известен като liberal arts. В университета се обучават около 1000 студенти от над 40 страни, които получават знания от топ преподаватели от цял свят.

АУБ заема водещи рейтингови позиции по успех на възпитаниците си, като 99,8% от завършилите студенти започват работа по специалността си или продължават обучението си.

тицията в обучението се възвръща многократно, тъй като практически няма еквивалент в Източна Европа. Същевременно курсовете наблягат на ключови елементи в корпоративната култура като деликатно съчетание между лидерски умения и уважение към околните, етика, толерантност към различията и изграждане на ценности и единност.

Мениджърите, които завършат магистрату-

рата, ще имат нивото на образование на именити възпитаници на SDA Bocconi като бившия италиански премиер Марио Монти, председателя на Европейската банкова федерация Алесандро Профумо, италианския композитор Джакомо Манцони, главния изгълнителен директор на Vodafone Виторио Калао, Марко Патуано, CEO на групата Benetton.

Футболната легенда

Кларънс Зеedorф, който също има магистърска степен от SDA Bocconi, дойде лично в София, за да сподели своя опит. Холандецът, който управлява успешно собствен бизнес, говори шест езика и често е наричан Професора заради високия си интелект, каза тогава: „Наученото в „Бокони“ отвори пред мен изцяло нови хоризонти и неимоверно задълбочи разбирането ми за бизнеса и за света“.

Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев:

Днешните деца ще имат до 9 професии, университети ще издават общи дипломи

Рейтинговата система всяка година се усъвършенства. Няма съмнение, че е един от добрите примери, които имаме за система, която е международно разпознаваема и оценена, едно от добрите неща, които се случиха през последните 10 г.

Тази система ни дава инструмент да провеждаме политика на реструктуриране на приема и финансирането. Преди близо 15 г. беше взето решение за крайна либерализация на приема в държавните висши училища, като се вярваше, че това в резултат на пазарните механизми ще доведе до подобряване на качеството, но пазарните механизми не действат добре в една публична система, каквато е висшето образование,

Намалява броят на зрелостниците, които избират да учат в чужбина

дори и да действат, те дават сигнали със закъснение. През 2013-2014 г. ние достигнахме най-крайната форма на масовизация.

Над 80% от завършващите

гимназиално образование да се включват в системата на висшето образование. Тази либерализация доведе до избуяване на нерационалното търсене на висше образование. Тази самата диплома независимо от това в какво професионално направление, търсене заради това да отидеш в големия град, да отложиш безра-

ботицата. Днес вече нямаме безработица, но имаше предходни години, в които и това беше мотивиращ фактор.

Днес работодателят изисква знания и умения, най-вече това, което наричаме умения на XXI в., меки умения. Ако преди дипломата е давала, образно, казано

10 крачки предимство

в живота от 100, днес дава по-малко от една. Тази крайна масовизация доведе до влошаване на репутацията на висшите училища, доведе до това да имаме 50% завършили висше образование,

които се реализират на позиции, които не изискват висше образование. И сега това ни остава най-негативният показател, който отчитаме чрез рейтинговата система.

През 1990 г. 30% от завършвалите гимназиално образование са постъпвали в системата на висшето образование. Днес не може да очакваме, че толкова трябва да ни бъде приемът. Всички системи на висшето образование се масовизират.

От едната крайност махалото отиде в другата. Това, което започнахме през 2016 г. в резултат на третия тогава Закон за изменение и допълнение на Закона за висше образование и стратегията за развитие на висшето образование, която преди това беше приета от Народното събрание, до голяма степен изработена и приета с политически консенсус, е политика на профилно реструктуриране и оптимизиране на системата, насърчаване на специализацията на висшите училища, връщането им към традиционните профили. Тази политика я провеждаме и ще я приключим до голяма степен може би до 2 г.

Разбира се, времето, в което живеем, е динамично и ние трябва да продължим с този механизъм на обвързването на търсенето на образование с търсенето на пазара на труда. Това са 2 отделни пазара със собствена логика.

Намалихме приема в професионално направление „Администрация и управление“ с близо 70%, в професионално направление „Икономика“ с близо 60%. В социалните, стопанските, правните науки общо близо с 50% беше намален приемът.

Най-голям ръст в БВП, в износа, в добавената стойност имат

секторите, свързани с техническите науки

през последните 10 г. - електроника, електротехника, машиностроене, мехатроника.

Имаме нужда от повече технически кадри. Повеќе инвестиции ще се случат - и национални, и външни, ако имаме повече технически кадри.

СНИМКА: РУМЯНА ТОНЕВА

Не можем да рискуваме да останем без учители, затова предприехме политиката с допълнителното финансиране на приоритетните професионални направления, с реструктурирането на приема и с предоставянето на допълнителни стипендии.

Когато говорим за педагогически и инженерни специалности, важно е не само да мотивираме повече кандидат-студенти и студенти в тях, но да мотивираме и учениците, които завършват с най-добри резултати от държавното външно оценяване, да се включат в педагогическо и инженерно образование. За догодина

ще предложим промяна в постановлението за стипендиите -

да могат тези студенти, които са от 10-те процента с най-високи резултати от държавния зрелостен изпит по български език и литература и се включат в педагогическо и инженерно образование, да получават трета стипендия.

Отделно тези ученици, които са от първите 30% от резултатите по математика, химия и физика, също ще бъдат поощрени. Много малко са зрелостниците, които се явяват на матурите по математика, химия и физика.

От друга страна, редица сектори разчитат на кандидат-студенти със задълбочени познания в областта на математиката, физиката и химията. Отделно правим реструктуриране в системата на гимназиалното образование, стимулираме профилите и професиите, свързани с математиката, техниката и природните науки.

Имаме една добра новина през последните години и тя е, че

намалява броят на зрелостниците, които избират да учат в чужбина

В предходни години беше над 6000, падна до 4200 миналата година. Тази го-

дина сме издали 3500 удостоверение. Това не е малко, но е по-малко от предходните години. Не са 15%, а 7%.

В момента готвим стратегия за развитие на висшето образование за периода след 2020 г. Тази стратегия вече няма да говори толкова за корекция на грешки, няма основната политика да бъде оптимизация, а развитие. Нашите висши училища ще се развиват по-добре, ако са по-свързани в един все по-свързан свят. Те трябва да са свързани в

европейски университетски мрежи,

защото ще имат значително конкурентно предимство. Това ще бъдат европейски консорциуми, които ще издават общи дипломи, ще споделят ресурси. Висшите училища трябва да са свързани едно с друго и тук, в България, по отношение на споделянето на ресурси. Много малко вероятно е да бъдат конкурентни, като развиват единствено свои школи от преподаватели. Почти няма висше училище, което да има достатъчно преподаватели за всички дисциплини, а учебните програми ще стават все по-комплексни. Всяко висше училище само по себе си ще става все по-непригодно само да осъществява достатъчно качествено обучение. Насърчаването на мрежовия подход следва да бъде една от основните политики през следващите години. Това означава общи дипломи, споделени преподаватели, споделени ресурси, споделена материална база, общи програми. Ще стимулираме политики на висшите училища.

Всички висши училища се настройват към ерата на електронното обучение и изкуствения интелект. Пирамидата на образованието ще се промени през следващите десетилетия, защото то няма да е билет за една професия. Днешните деца в бъдеще ще работят между 3 и 9 професии.

(Продължава на 54-а стр.)

Cardiff Metropolitan University

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО МЕНИДЖМЪНТ

Инвестирай в бъдещето си

Британски бакалавърски и MBA програми в България

<http://www.vum.bg>
<http://sofia.vum.bg>

УниБИТ = реална възможност

за професионална реализация

Висшето училище предлага 15 бакалавърски и 27 магистърски програми

„Изборът на професия е един от най-важните избори, които човек прави в живота си. защото е много важно да избереш професия, която да те удовлетворява и да работиш с удоволствие.

Една от стъпките е да избереш правилния университет, който да удовлетвори желанията и да сбъдне мечтите ти. В България има много университети, всеки един от тях предлага различни специалности, но качеството и професионалната подготовка, които предлага Университетът по библиотекознание и информационни технологии е реална възможност за успешна професионална реализация“, казват от ръководството на висшето училище.

Университетът предлага множество атрактивни специалности, свързани с нуждите на съвременното общество, в 15 бакалавърски и 27 магистърски програми в сферата на библиотечно-информацион-

Университетът по библиотекознание и информационни технологии е част от университетски мрежи.

ните науки, културно-историческото наследство, информационните технологии и националната сигурност. Качеството на подготовка в тези

съвременни и актуални специалности

е гарантирано от висококвалифицираните преподаватели, които обучават своите студенти по традиционни и

модерни методи. Обучението на студентите е както в залите на университета, така и на терен, защото университетът активно предлага доказалата своята ефективност съвременна форма на обучение учене чрез правене. Създадена е тясна връзка с бизнеса и студентите работят по реални задачи и се срещат с водещи компании като IBM, Oracle, Microsoft, Fadata и т.н., което

създава отлични условия за провеждане на качествена образователна и научноизследователска дейност.

Университетът се грижи за научното израстване на младите. Студентите по време на своето обучение имат реалната

възможност да участват в научни форуми,

конференции, семинари и

обучения както на национално, така и на международно ниво. УниБИТ участва активно в международния професионален живот. В момента екипът на университета работи в 6 европейски и в над 6 национални изследователски проекта. УниБИТ осъществява международно сътрудничество с институции от цяла Европа.

УниБИТ е част от университетски мрежи,

включващи престижни университети от Испания, Италия, Португалия, Холандия, Белгия, Ирландия, Германия, Франция, Швейцария, Русия, Сърбия, Черна гора, Турция, Беларус и др. Университетът членува в IFLA - Международната организация на библиотечните асоциации, в Liber - асоциацията на европейските научни и академични библиотеки, в ICOM - Международен съвет на музеите, и др.

В УниБИТ е най-активната в България катедра към UNESCO ИКТ в библиотечните науки, образованието и културно-историческото наследство, чрез която университетът е включен в мрежите на UNESCO.

Университетът по библиотекознание и информационни технологии е храм на будители за дигитална трансформация.

Варненският свободен университет „Черноризец Храбър“, според ректора проф. д-р Петър Христов, няма друг избор освен да предлага иновативни образователни продукти, необходими за професионалната реализация и успеха на младите хора в условията на бързо променящия се под напора на цифровите технологии свят.

За втора поредна година във ВСУ „Черноризец Храбър“ стартира ексклузивната магистърска програма „Предприемачество“ в партньорство с Българския център за предприемачество. Тя се води с участието на американски преподаватели и успешни предприемачи от Силициевата долина в САЩ. Програмата е пример за налагане на нов модел на менторство за насърчаване на младите и талантиливи хора да работят и да успяват в страната. Първият випуск от 30 студенти успешно представи реални стартап проекти пред международни инвеститори и представители на бизнеса.

Топ магистърската програма „Кръгова икономика“ е подкрепена от Генерална дирекция „Околна среда“ на Европейската комисия и е с предмет, който е един от символите на четвъртата индустриална революция. Програмата превръща Варненския свободен университет във водещ център за наука и изследвания в областта на безотпадните производства и трансформирането на отпадъ-

Варненският свободен университет създава професиите на бъдещето

ците в енергиен и суровинен източник.

Катедрата по „Информатика“ на ВСУ „Черноризец Храбър“ е първата в страната, която стартира магистърската програма „Data Science“. Фокусът на обучението е върху развитието на изследователски умения и подготовка на експерти по анализ на данни в различните сфери на дейност. В отговор на потребностите на софтуерния бизнес от управленски кадри, катедрата създаде и първата в България магистърска програма „Софтуерно инженерство и менидж-

мънт“, в която се обучават вече работещи програмисти, развиващи умения за управление на софтуерни проекти и екипи.

В университета се провежда обучение по единствената в страната комплексна магистърска програма „Съдебни експертизи“, която включва криминалистически, икономически, компютърно-технически, пожаро-технически, психологически и строително-технически съдебни експертизи.

Тази есен стартира магистърската програма „Приложна психология“. В нея

се подготвят експерти, изследващи фирмената среда - те дават прогнози и оценки за възможните посоки на промяна и развитие на мениджмънта на организацията.

ПЪЛНОТО ПОРТФОЛИО ОТ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ НА ВСУ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“ МОЖЕ ДА РАЗГЛЕДАТЕ НА: <http://ksp.vfu.bg/magistar/>

ЗА КОНТАКТИ:
гр. Варна 9007, к.к. Чаука
Тел. 052 355 106
priem@vfu.bg

ЦЕНТЪР В СМОЛЯН
Тел. 00301/67 761
filial.sm@vfu.bg

WWW.VFU.BG

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР

Университетът е сред пионерите в областта на клиничната психология.

Във ВСУ „Черноризец Храбър“ е и единственият извънстоличен Архитектурен факултет. Водещи италиански, датски и руски архитекти и урбанисти провеждат лекции и майсторски класове. Бъдещите архитекти и дизайнери по време на обучението си получават обширни познания по базови и профилиращи дисциплини, което ги прави висококвалифицирани и силно конкурентноспособни кадри. От 2013 г. в магистърската програма „Опазване на културното наследство“ се подготвят експерти – архитекти и инженери, които имат право да работят по обекти – културни ценности. Програмата обединява мултидисциплинарни екипи - студенти и преподаватели от различни университети и експерти от практиката, което позволява да се предложат модерни, иновативни, технологични решения.

Описват университетите в карта

Документът ще е готов
1 година след
поправките в закона

Да се направи национална карта на висшето образование като инструмент, който да определи профилната и териториалната структура, да намери сечението между обществения интерес и предлагането на висше образование. Това се предвижда с предложените от Министерския съвет промени в Закона за висшето образование. Картата ще показва по региони

**каква е
наситеността
от университети**

и професионални направления - къде има масовизация и къде - не. Ще има и временен мораториум за разкриване на нови направления и висши училища до изра-

ботването на картата. Тя пък трябва да бъде готова година след приемането на промените в закона.

Целта е да се спре масовизацията на приема. „Крайната масовизация доведе до проблеми с репутацията. Откриха се професионални направления, неприсъщи за висши училища. В 90% от професионалните направления мрежата е

**достигнала
предела си
на разрастване“,**

коментира министърът на образованието и науката Красимир Вълчев при обсъждането на първо четене в комисията по образование в парламента.

В мотивите към про-

Идеята за национална карта на висшето образование ще се обсъжда на второ четене в парламента.

мените в закона е записано, че националната карта се създава, за да се стимулират висшите училища да съсредоточат усилията си върху подготовката на кадри с необходимото качество и отговарящи на потребностите на пазара на труда.

Министерският съвет ще приема национални програми и за висшето образование, като едно от първите ще е за педагогическото. Ще се стимулира връзката между средно и висше - училища и университети ще могат да сключват споразумения и да съгласуват планове за обучение, като то се провежда с участието и на университетски преподаватели.

Според промените още в Съвета на настоятелите при държавните висши училища ще включва в състава си и представител на общината, в която е седалището на университета.

Системата за развитие на висшето образование у нас обхваща 51 висши училища, от които 37 държавни и 14 частни. В момента във висшите училища се обучават 203 602 студенти и 5928 докторанти в редовна и задочна форма на обучение.

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СТАРА ЗАГОРА

ХВАНИ БЪДЕЩЕТО В РЪЦЕТЕ СИ!

www.uni-sz.bg

**С много висока акредитация и рейтинг
сред университетите в България**

**Над 9000 студенти и повече от 650 преподаватели от
страната и чужбина, в 35 бакалавърски специалности:**

АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ

- Агрономство
- Зооинженерство
- Рибовъдство и аквакултури
- Екология и опазване на околната среда
- Аграрно инженерство

**ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ
ФАКУЛТЕТ**

- Ветеринарна медицина

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

- Медицина
- Лекарски асистент
- Медицинска сестра
- Акушерка
- Медицинска рехабилитация и ерготерапия
- Социални дейности

- Управление на здравните грижи

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

- Аграрна икономика и търговия
- Регионална икономика и управление
- Бизнес икономика

ФИЛИАЛ в Хасково

- Медицинска сестра
- Акушерка

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

- Предучилищна и начална училищна педагогика
- Начална училищна педагогика с чужд език
- Социална педагогика
- Специална педагогика
- Педагогика на обучението по информационни технологии

- Педагогика на обучението по изобразително изкуство и графичен дизайн

**ФАКУЛТЕТ „ТЕХНИКА
И ТЕХНОЛОГИИ“ в Ямбол**

- Дизайн, технологии и мениджмънт на модната индустрия
- Автотранспортна и земеделска техника
- Автоматика и компютърни системи
- Електротехника
- Топло- и газоснабдяване
- Индустриално инженерство
- Технология на храните

МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ

- Рехабилитатор
- Медицински лаборант
- Герiatricни грижи
- Парамедик

52 МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ във всички области на образованието.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ

- Специализации и курсове за квалификация

- Процедури за придобиване на професионално квалификационни степени

ОБЩЕЖИТИЕ ЗА ВСИЧКИ ЖЕЛАЕЩИ СТУДЕНТИ

**СТАЖ И ОБУЧЕНИЕ В ЧУЖБИНА ЗА ВСИЧКИ СТУДЕНТИ
ПО ПРОГРАМА ЕРАЗЪМ+**

**СТАНЕТЕ ЧАСТ ОТ НАС, ЗА ДА ИМАТЕ БЪДЕЩЕ
И КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА В СТРАНАТА И СВЕТА!**

Тракийски университет, Стара Загора, Студентски град,
тел.: 042/673 021, 042/699 208, 699 209, GSM 0882552256, 0889559989

Петър Николов, заместник-министър на образованието и науката:

Ще се повиши качеството във висшите училища

Министерството на образованието вижда цялата гора, ректорите - само своето дърво

Идеята за национална карта на висшето образование е залегнала в проекта за изменение в Закона за висшето образование, който мина на първо четене в парламента. Сега предстои дискусиите между двете четения и надяваме се - приемането му. Това е документ, който ще разработва Министерство на образованието в диалог с висшите училища, на база на политиката и вижданията за развитието на всяко държавно висше училище, и който ще включва стратегически цели, задачи, целеви стойности, показатели за изпълнението им. Смишълът на картата е в проблема, че всяко висше училище гледа собствения си интерес, опитва се да се развива максимално в различни специалности, да привлече максимален брой студенти, но рядко вижда ситуацията от гледна точка на цялата система. Така много училища, развивайки едни и същи специалности, наместо да си помогнат, взаимно се убиват. Може да си представите какво става, когато в един регион няколко висши училища едновременно открият една и съща специалност. Идеята е, че Министерството на образованието вижда не отделното дърво, а цялата гора, докато университетите обикновено виждат само себе си и нямат цялостен поглед. В рамките на такъв разговор ще бъде изработвана картата. Тя ще показва стратегическото развитие на всяко висше училище, ще има препоръки по какъв начин да се развива системата. Освен моментната снимка картата ще

представява и стратегически план за развитие на всяко училище. Ако има нефункциониращи звена, може да се предвиди те да отпаднат и оттук държавата да престане да ги финансира. Ако има специалности в определено училище, за които има ирационално търсене, неотговарящо на изискванията на пазара на труда, такива, които не отговарят на профила на региона или се бият със сходни специалности в близък университет, пътната карта би трябвало да каже, че трябва да бъдат ограничени по определен начин.

Веднага след приемането на поправките в закона трябва да се разработи стратегията за развитието на висшето образование, а след нея е картата.

Отличници от гимназията са студентите по медицина

Първокурсниците в специалностите „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“ са с най-добри оценки в дипломата за завършено средно образование. Това показва този индикатор от рейтинга. Средният успех на бъдещите лекари е 5,63.

След медицинските дисциплини се нареждат „Теория и управление на образованието“, „Теория на изкуствата“, „Математика“, „Ветеринарна медицина“, „Информатика и компютърни науки“.

Според индикатора „среден успех от средното образование“ на последно място се нареждат първокурсниците от „Мате-

Първенец по мобилност е направлението „Теория и управление на образованието“

риали и материалознание“ и „Металургия“.

Челните места по индикатора „международна мобилност“ са сходни, но лидерът е „Теория и управление на образованието“. След тях са професионалните направления „Стоматология“, „Фармация“ и „Обществено

здраве“. По този индикатор последните позиции са за „Теория на изкуствата“, „Животновъдство“ и „Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми“.

Лидер според „дипломирани студенти“ са професионалните направления „Военно дело“, „Медицина“, „Здравни грижи“. Индикаторът показва дела на студентите, които са придобили степен „бакалавър“ или „магистър“ в дадено направление за всички разглеждани висши училища от всички студенти, които са обучавани в последен курс през разглеждания период.

Име на направление	Общ брой студенти	Среден осигурителен доход на завършилите български висши училища в периода 2014-2018 г.
Икономика	37 909	1 319
Администрация и управление	16 584	1 289
Педагогика	14 864	1 030
Медицина	11 737	1 519
Право	9 389	1 214
Комуникационна и компютърна техника	8 646	1 680
Информатика и компютърни науки	8 147	1 838
Национална сигурност	6 790	1 290
Педагогика на обучението по ...	6 590	1 044
Архитектура, строителство и геодезия	6 582	1 271
Електротехника, електроника и автоматика	6 377	1 570
Здравни грижи	6 361	1 044
Филология	6 272	1 238
Общо инженерство	5 711	1 395
Транспорт, корабоплаване и авиация	5 618	1 250
Туризм	4 886	1 078
Машинно инженерство	4 611	1 383
Психология	4 123	1 210
Обществени комуникации и информационни науки	3 819	1 297
Спорт	3 514	1 181
Стоматология	3 348	882
Обществено здраве	3 255	1 504
Политически науки	2 437	1 480
Театрално и филмово изкуство	2 412	1 246
Растениевъдство	2 342	1 083
Фармация	2 317	1 573
Хранителни технологии	2 203	1 077
Изобразително изкуство	2 132	1 140
Биологически науки	2 008	1 102
Музикално и танцово изкуство	1 857	1 061
Социални дейности	1 839	996
Ветеринарна медицина	1 607	916
Горско стопанство	1 519	1 252
Науки за земята	1 440	1 166
Химични технологии	1 318	1 337
Енергетика	1 312	1 431
Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми	1 262	1 752
История и археология	1 255	1 103
Социология, антропология и науки за културата	1 248	1 232
Растителна защита	1 096	1 136
Военно дело	1 082	1 647
Биотехнологии	1 015	1 232
Химически науки	880	1 159
Животновъдство	802	1 013
Физически науки	655	1 409
Философия	576	1 184
Математика	418	1 786
Религия и теология	381	1 043
Материали и материалознание	298	1 383
Металургия	258	1 698
Теория и управление на образованието	211	1 189
Теория на изкуствата	63	1 118
Средно за страната	223 902	1 297

ЯРОСЛАВА ПРОХАЗКОВА

- Проф. Цанев, вие от въвеждането на рейтинговата система на висшите училища сте първи в професионалното направление „Музикално и танцово изкуство“, как се постига това високо качество?

- Високото качество се постига с висококачествена работа и с много грижи във всички сектори, които обхваща нашето музикално образование. От една страна, това е огромна грижа за чисто творческия и артистичен аспект на самото образование, за да предпоставим след това една успешна реализация. От друга страна, са всички необходими неща, които трябва да извършваме във връзка с идентифициране и доказване на качеството в неговия институционален смисъл. Преминахме през 3 акредитации. Трябваше да се подготвим изключително прецизно и в дълбочина.

По отношение на рейтинговата система вече поредна година сме на първо място по много от показателите - и по резултатите от програмната акредитация, и по специалностите, в които обучаваме бакалаври и магистри, и по международна мобилност, и по отношение на библиотечния фонд, както и като ползваемост на този фонд. Първи сме също и като брой чуждестранни студенти, и като регионална реализация, да не изреждам всичко. Образователното въздействие на НМА е действително решаващо за националния ни музикален живот. Спокойно мога да кажа, че няма музикална творческа или образователна институция в България, която да не е обезпечена кадрово почти изцяло от Националната музикална академия. Това е самата истина.

Друга причина за първото ни място е тази, че Националната музикална академия е единственото висше училище за музика в България, което осигуря-

Проф. Димитър Цанев, ректор на Националната музикална академия:

Търсят ни много чуждестранни студенти, образованието ни е на високо европейско ниво

Наши възпитаници свирят и пеят по най-елитните сцени в света

ва толкова голям брой специалности. При нас те са над 60 в основното ни направление „Музикално и танцово изкуство“. Този голям обхват предоставя на нашите възпитаници огромен избор и пълен спектър от специалности във всички образователни жанрове - в класическия инструментариум и вокално майсторство, в музикално-теоретичното знание и изследователство, в поп и джаз изкуството, а напоследък и във фолклорното обучение по основни фолклорни инструменти, както и фолклорно пеене. За нуждите на този тип музикално образование сме привлекли едни от най-елитните български майстори инструменталисти, певци, диригенти и композитори. Грижим се много внимателно за всички детайли от обра-

зованието на нашите възпитаници.

- Нашите музиканти са сред визитните картички на България, къде е музикалната академия в международните класации?

- Дипломите на нашите студенти се признават безапелационно където и да отидат по света. Да не прозвуча преслено, но ги наемат на работа също безапелационно. Това в определен аспект се обръща срещу нас, защото добрата реализация на нашите студенти извън България, освен че ни ласкае, ни създава и проблеми, тъй като е лакмус и равнометър за нашата способност да задържим най-добрите си студенти тук. Знаете, че езикът ни е интернационален. Явяваш се на конкурс във Виенската фил-

хармония, свириш и ако си достатъчно добър, те наемат. Горди сме, разбира се. Почти във всички най-представителни оркестри имаме наши инструменталисти, в редица от тях те са концертмайстори. Наши възпитаници работят в много елитни оперни театри в целия свят, музикантите ни от популярните жанрове също са много широко приети.

Трябва да кажа, че тук, в България, проблемът с професионалната реализация вече съвсем не е лесен, тъй като високата професионална летва, както и повишаващата се степен на конкурентност са валидни и за нашите най-добри музикални творчески институции и репертоарните им сезони го доказват най-красноречиво с високото ниво на гостуващи артисти и състави. Те вече са обезпечени с много добри млади музиканти. Оркестровите групи, солистичните и хоровите състави са подмладени. Конкуренцията се засилва, а това е най-мощният стимул за нашите възпитаници да работят все по-добре.

- Каква е тенденцията - увеличават ли се, или намаляват кандидат-студентите?

- Тенденцията кандидат-студентите да намаляват е повсеместна, но ние, напук на тенденцията, тази година попълнихме бройката си. Това е добър резултат за нас. В определени специалности, незнайно защо, миналата година имаме

два пъти повече от тази, но за сметка на това сега компенсираме в други. Най-вероятно това е и демографска проблематика, но все пак ние имаме работа с живи хора - една година има повече с интерес към едно, друга - към друго. Демографското обяснение е лесното обяснение, макар че сигурно е част от цялата картина. Мисля, че проблемът е значително по-дълбок. Във всеки случай различните години обективно са различни. За мен това са процеси, които не се поддават на изцяло рационален анализ, или, ако се поддават, той е сложен. Не бих могъл да дам еднозначен отговор. Тази година сме доволни и ако така продължава, ще е добре.

- Имате ли чуждестранни студенти?

- Те непрекъснато се увеличават, имаме от различни страни, но напоследък доминират тези от Китай. Очевидно ставаме привлекателна територия за тях. От една страна, това е високата специализираност на нашето музикално образование. От друга, стандартът тук не е така висок като в западноевропейските държави и те очевидно се чувстват удобно и добре обгрижени в София.

- В кои специалности кандидатстват китайците?

- Кандидатстват най-вече в изпълнителските специалности, по-конкретно пиано, поп и джаз-саксофон и класическо пеене във всички образователно-квалификационни степени - бакалавър, магистър и доктор, и това е нормално предвид нелекия езиков проблем. Затова пък нашият музикален изпълнителски език, както вече стана дума, е международен и универсален. Наложил се в определен момент решително да вдигнем критериите на прием и на преминаване от една степен в друга, защото се оказа, че интересът надхвърля първоначалните очаквания.

Проф. Анастас Герджиков, ректор на Софийския университет:

Идеята за карта е добра, предложих преди 4 г. да я направим, но има недостатъци

С много трудна процедура се разкриват направления

Националната карта на висшето образование има за цел да обхване висши училища, филиали и професионални направления и да бъде приета от Народното събрание, след което всяка промяна да бъде приемана след обсъждане по същия ред, т.е. от Народното събрание. От една страна, това е добра идея, защото още преди 4 години аз предлагам на Съвета на ректорите ние да изготвим такава пътна карта. От друга страна, предложението беше тя да бъде по-скоро с информативен характер, да съдържа информацията за всички филиали и направления, за да може ректорите да определят къде е редно направлението да остане и къде да се

намалят.

Ако в 2 съседни университета се предлагат 2 направления, това очевидно разделя студентите на 2 и може ректорите да се разберат в единия университет да остане едното направление, а в другия - другото.

Сега обаче това, което се предлага, е много по-рестрик-

тивно. То има 2 недостатъка. Първият е, че картата се приема от Народното събрание и има ограничителен характер, а не информативен. Това е много тежка процедура. Дори една специалност в ново направление ще се разкрива с решение на Народното събрание, което е възможно най-тежката процедура. Това е редът, по който се откриват университети и се приемат закони.

Вторият проблем е, че такава рестриктивна карта ще фиксира сегашното положение, следователно университетите, които са с по-малък опит и имат няколко филиала в страната, ще си ги запазят. А университетите, които имат много голям капацитет, няма да могат да разкриват нито един филиал и нито едно ново направление. Такава карта или не трябва да е рестриктивна, или ако ще е рестриктивна, това трябва да е свързано и с преглед на всички съществуващи филиали. Няма логика университет с малък капацитет да има 2 филиала, а университет с голям капацитет и развита наука да няма нито един.

Проф. Любен Тотев, ректор на Минно-геоложкия университет и председател на Съвета на ректорите:

Полезно е, ако се спазват правилата

Правенето на националната карта за висше образование ще бъде нещо полезно, ако всички колеги ректори спазват правилата, по които ще се върви. Понякога се случва, без да искаме, дали под въздействието на лично его, или със съдействието на някои лобисти от парламента, да не се изпълнява точно това, което ние сме решили.

Например решаваме, че ще има специалности или научни направления в Шумен, Велико Търново, в Бургас или Благоевград, и след това започват други действия от страна на колегите, разкриват специалности, които не са подплатени с необходимия потенциал, само и само да се каже колко широкопрофилен университет са. Това, разбира се, не прави добра услуга на цялата система.

Картата ще е полезна, в случай че се реши какво къде ще има, правилата да не се нарушават. В противен случай е безсмислено да се прави.

Ние сме решили, че ще има мораториум, и това е записано в поправките в Закона за висшето образование, който ще се гледа на второ четене. Решили сме също един преподавател да участва при акредитацията само на едно висше училище, където е на основен трудов договор.

(Продължение от 50-а стр.)

Това е фундаментална промяна, която няма как да не засегне пирамидата на образованието. Досега тя е била насочена към това да специализираш знания в ед-

Днешните деца...

на област. Сега пирамидата трябва да е с по-широка основа. Завършването на висше образование в бакала-

върска степен трябва да дава основата за продължаване в няколко посоки на магистърска степен. Това озна-

чава промяна в учебните програми на висшите училища, много повече хибридни специалности, впитането

във всяка програма на множество компетентности. Висшите училища трябва да го почувстват като полъх на промяната и да я направят.

* Изказването на министъра е със съкращения.

ОБУЧЕНИЕ В СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ - В СВИЦОВ И ОТ ВСЯКА ТОЧКА НА СВЕТА

Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – гр. Свищов е висше училище с 83-годишна история и над 150 000 възпитаници. Осъществява обучение в професионални направления 3.8. „Икономика“ и 3.7. „Администрация и управление“, в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“, в редовна, заочна и дистанционна форма. Обучението е фокусирано в максимална степен към задоволяване интересите на студентите и нуждите на бизнеса. Открито през 1936 г., Свищовското висше училище е единственото в България, което през цялата си история подготвя само специалисти с икономическа квалификация.

Стопанската академия осигурява всепризнато качество на обучението, автентична академична атмосфера и отлични условия за спорт и социален живот. Свищовските студенти получават солидно професионално теоретично и практико-приложно обучение по учебни планове, разработени съвместно с бизнеса и тържавната администрация. Имат възможност за участие в национални и международни студентски форуми и практики, в международна образователна мобилност (в т.ч. програма „Еразъм+“), в студентски бригади. Осигурява им се финансова подкрепа под формата на стипендии, награди и спонсорства. Прилагайки системата за обслужване на едно гише, фронт офисът „Обслужване на студенти“ улеснява администрирането на всички дейности за обучаващите се в различните степени, форми, специалности и програми. За удобство на студентите в офиса е инсталиран POS терминал за заплащане с банкова карта на дължимите такси за обучение. Всички желаещи могат да бъдат настанени в студентски общежития при изгодни финансови условия и наличие на социално-битови удобства в непосредствена близост до учебната база на Академията. На разположение на студентите е студентски стол с преференциални цени.

Като едно от най-старите висши училища в България, Стопанската академия е устояла във времето, съчетавайки традициите с иновации. През 1999 г. е сред първите български висши училища, които започват обучение на магистри в дистанционна форма. Натрупаното вследствие на 20-годишния опит ноу-хау затвърждава лидерските позиции на Свищовската академия в тази форма на обучение и през 2019 г. е осъществен първият прием за дистанционно обучение и в ОКС „бакалавър“. За предпочелите дистанционната форма студенти се осигуряват пълен комплект учебни материали за подготовка, 24/7 онлайн достъп до всички електронни ресурси за обучение, постоянен контакт с преподавателите и консултантите по съответната дисциплина.

Възпитаниците на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ получават диплома и европейско дипломно приложение, признати в Европейския съюз, САЩ и Канада.

Актуална информация за образователното портфолио, учебните планове, визитки на развиваните специалности и програми, условията за кандидатстване и обучение се публикува на сайта на СА „Д. А. Ценов“: www.uni-svishtov.bg